

Bruksela, dnia 28 marca 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 17/2010

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO **Bruksela, 24-25.03.2010**

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego, która odbyła się w dniach 24-25 marca br. w Brukseli, omawiane były następujące tematy i poczyniono następujące ustalenia:

1. INSTYTUCJE – Jerzy Buzek otworzył sesję Parlamentu Europejskiego: Zabójstwo francuskiego policjanta przez ETA i aresztowania opozycjonistów na Kubie

Zabójstwu francuskiego policjanta przez terrorystów z ETA i aresztowaniom opozycjonistów na Kubie poświęcił swą deklarację Jerzy Buzek, przewodniczący Parlamentu, otwierając sesję plenarną w Brukseli.

To zabójstwo „uświadamia nam, że problem terroryzmu w Europie wciąż pozostaje nierozwiązany” - powiedział Jerzy Buzek. Francuski policjant, Jean-Serge Nerin, został zastrzelony przez członków organizacji terrorystycznej ETA 16 marca. Przewodniczący Parlamentu złożył kondolencje rodzinie zmarłego i zaapelował do policji hiszpańskiej i francuskiej „o doprowadzenie przed wymiar sprawiedliwości nie tylko bezpośrednich zabójców, ale także ich mocodawców”.

Jerzy Buzek potępił też aresztowanie na Kubie około 30 uczestniczek demonstracji należących do ruchu ‘Kobiety w bieli’. Organizacja ta skupia matki i żony przetrzymywanych w więzieniu opozycjonistów. Parlament Europejski przyznał jej w 2005 r. Nagrodę im. Sacharowa.

2. BUDŻET - Budżet UE 2011: Parlamentu ogłosił swoje priorytety

Młódzież, równowaga gospodarcza, poziom inwestycji w badania naukowe to budżetowe priorytety Parlamentu na 2011 rok. Posłowie przyjęli dziś w tej sprawie rezolucję. Zakłada ona też większy wpływ Parlamentu na kształtowanie europejskiej służby działań zewnętrznych i przyspieszenie średniookresowej oceny perspektywy finansowej. Parlament

jest pierwsza instytucja UE, która wypowiedziała się formalnie w kwestii przyszłorocznego budżetu.

Procedura budżetowa na rok 2011 jest pierwszą, podczas której Parlament razem z Radą Ministrów zadecyduje o całości budżetu UE, włączając w to środki przeznaczone na rolnictwo. Formalnie pierwszym krokiem w ustanawianiu rocznego budżetu UE jest wstępny projekt Komisji, który zostanie przedstawiony 27 kwietnia. Parlament jako pierwszy ogłosił swoje priorytety, żeby mogły zostać uwzględnione w kwietniowej propozycji.

- **Młodzież: praca dla absolwentów**

Obecny kryzys uderza w młodych ludzi, którym jeszcze trudniej niż dawniej odnaleźć się na rynku pracy. Trud wychodzenia z zapaści gospodarczej będzie jednak siłą rzeczy w dużej mierze spoczywał na ich barkach. Posłowie chcą, by Europejski Funduszu Społeczny w większym stopniu został ukierunkowany na ułatwianie młodzieży „przechodzenia od edukacji do integracji na rynku pracy. Podkreślają, że „UE nie może już pozwolić sobie na to, by /.../młodzież odczuwała skutki ubóstwa, złych systemów edukacyjnych i wysokiego bezrobocia”. Promocja nauki języków obcych, przedsiębiorczości i mobilności zawodowej to zdaniem posłów jedne z najważniejszych aspektów unijnej polityki adresowanej do młodzieży. Proponują realizację programu „Erasmus First Job”. Poprzez promowanie mobilności, program ten miałby ułatwić młodym ludziom znalezienie pierwszej pracy. **Janusz Lewandowski**, komisarz odpowiedzialny za budżet UE, poparł te priorytety podczas debaty plenarnej w dniu 25 marca.

- **Gospodarka: więcej innowacji**

Odbudowa gospodarcza powinna być stymulowana zwiększeniem środków na projekty badawcze oraz innowacyjne, zwłaszcza tzw. ‘zielone’ technologie. Parlament proponuje też przyjęcie projektów pilotażowych dla małych i średnich przedsiębiorstw z rejonów wiejskich. Unijna dyplomacja: Parlament musi mieć prawo głosu

Deputowani zapowiedzieli, że posłużą się procedurą budżetową w celu sprawowania kontroli nad kształtowaniem europejskiej służby działań zewnętrznych (ESDZ), czyli unijnej dyplomacji. Parlament „będzie w pełni korzystał z uprawnień do nadzoru nad budżetem oraz kontroli budżetowej ESDZ, zgodnie z Traktatem oraz w całkowitej zgodności ze wspólnym zamiarem zwiększenia zaangażowania PE w kształtowanie stosunków zewnętrznych UE i zarządzanie nimi” - czytamy w rezolucji.

- **Wieloletni budżet UE: do przeglądu**

Deputowani wezwali Komisję o przeprowadzenie średniookresowej oceny perspektywy finansowej (wieloletnie ramy finansowe WRF na lata 2007-2013) jeszcze przed początkiem lata. Gruntowny przegląd jest „absolutnie konieczny”, bo dotychczasowa perspektywa finansowa nie sprawdziła się w okresie kryzysu. Zdaniem posłów „WRF nie umożliwiły UE właściwego i zadowalającego reagowania na różne wyzwania, które pojawiły się w ostatnich latach”.

Projekt rezolucji na temat głównych założeń budżetowych UE w zakresie polityk realizowanych przez Komisję został przygotowany przez posłankę **Sidonie Elzbię**

Jędrzejewską (EPP, Polska) z komisji budżetowej. 558 posłów głosowało za przyjęciem rezolucji, 48 było przeciw, 16 wstrzymało się od głosu.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0086+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Helga Trüpel (Zieloni/EFA, Niemcy) jest autorką sprawozdania dotyczącego działalności innych instytucji unijnych (w tym Parlamentu). Rezolucja została przyjęta przez podniesienie rąk.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0087+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Komisja Europejska przyjmie swój projekt budżetu 27 kwietnia. Tego samego dnia komisarz Janusz Lewandowski przedstawi propozycję Komisji posłom z komisji budżetowej.

3. KONTROLA BUDŻETOWA - Parlament zaaprobował 10 kandydatów na członków Trybunału Obrachunkowego

Parlament poparł w głosowaniu kandydatów na członków Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO). Wśród nich znalazł się **Augustyn Kubik**, obecnie podsekretarz stanu w ministerstwie rozwoju regionalnego. Teraz nominacje potwierdzi Rada.

Augustyn Kubik, który wkrótce zostanie członkiem ETO, jest od lutego 2008 jest podsekretarzem stanu w ministerstwie rozwoju regionalnego. Poprzednio pełnił między innymi funkcje dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach, generalnego inspektora audytu wewnętrznego w ministerstwie finansów i doradcy prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Siedmiu spośród powołanych członków ETO zostało powołanych na to stanowisko po raz pierwszy. Trzech pozostałych zostało wybranych na kolejną kadencję. Procedura powoływania dziewięciu członków ETO zostanie zakończona po formalnych zaaprobowaniu kandydatów przez Radę 19 kwietnia. Będą oni sprawować swój mandat przez sześć lat. Jedynie w przypadku irlandzkiego kandydata Eoin O'Shea's Rada zastosuje tzw. procedurę pisemną 30 kwietnia. Jego mandat wygaśnie w lutym 2012 ponieważ będzie pełnił funkcję członka ETO w zastępstwie Máire Geoghegan-Quinn's, która została członkiem Komisji Europejskiej.

Wszyscy kandydaci zostali zaaprobowani przez komisję kontroli budżetowej PE już 16 marca. Głosowanie w Parlamencie nie jest wiążące, ale każdy z kandydatów zadeklarował gotowość do rezygnacji ze stanowiska, gdyby Parlament odmówił mu swego poparcia.

Parlament, w głosowaniu tajnym, poparł następujące kandydatury:

- Szabolcs Fazakas, Węgry (348 głosów za, 213 przeciw, 60 wstrzymujących się)
- Rasa Budbergytė, Litwa (545 głosów za, 21 przeciw, 56 wstrzymujących się)
- Louis Galea, Malta (553 głosów za, 17 przeciw, 52 wstrzymujące się)
- Augustyn Bronisław Kubik, Polska (568 głosów za, 8 przeciw, 48 wstrzymujących się)
- Ladislav Balko, Słowacja (556 głosów za, 11 przeciw, 52 wstrzymujące się)

- Jan Kinšt, Republika Czeska, reelekcja (558 głosów za, 8 przeciw, 48 wstrzymujących się)
- Kersti Kaljulaid, Estonia, reelekcja (561 głosów za, 13 przeciw, 50 wstrzymujących się)
- Igors Ludboržs, Łotwa, reelekcja (557 głosów za, 8 przeciw, 57 wstrzymujących się)
- Eoin O'Shea, Irlandia - zastępstwo za Máire Geoghegan-Quinn, która została komisarzem (573 głosów za, 6 przeciw, 51 wstrzymujących się)

ETO, unijny NIK, sprawuje kontrolę nad finansami UE. Współpracuje z parlamentarną komisją kontroli budżetowej. Co roku sporządza sprawozdanie ze swej działalności publikowane w Dzienniku Urzędowym UE. Jego siedzibą jest Luksemburg. W skład ETO wchodzi 27 członków (rewidentów księgowych) wybieranych na sześcioletnią kadencję. Polskę reprezentował dotychczas **Jacek Učzkiewicz**.

4. STREFA EURO - Parlament, Olli Rehn i Jean-Claud Trichet o strefie euro i kryzysie

Zarządzanie gospodarką i polityka monetarna to najważniejsze punkty czwartkowej debaty parlamentarnej na temat strefy euro z udziałem **Jean-Claude'a Trichet**. Deputowani przyjęli trzy rezolucje dotyczące strefy euro, finansów publicznych, pracy Europejskiego Banku Centralnego w roku 2008 oraz powołania jego nowego wiceprzewodniczącego.

Jean-Claude Trichet przedstawił posłom sprawozdanie z działalności EBC w roku 2008 i odpowiedział na pytania dotyczące decyzji i strategii działania tej instytucji. Deputowani przyjęli rezolucję w sprawie raportu rocznego EBC. Autorem projektu rezolucji był **Edward Scicluna** (S&D, Malta), który przedstawił analizę roli EBC w ostatnim kryzysie finansowym. Debata z udziałem Jean-Claude'a Trichet i komisarza **Olli Rehna** poświęcona była jednak nie tylko EBC, ale w ogóle kryzysowi w UE i w strefie euro. Sytuacja w Grecji również była przywoływana wielokrotnie.

• **Polityka ECB: inflacja to nie wszystko**

Podczas debaty, posłowie podkreślali, że kryzys bynajmniej jeszcze się nie skończył i że reforma zarządzania gospodarką UE jest potrzebna bardziej niż kiedykolwiek. Posłowie wyrazili w rezolucji wątpliwość czy EBC przyjął wystarczająco ofensywną strategię redukcji stóp finansowych i czy dodatkowy zastrzyk finansowy, mający zapewnić płynność finansową na pewno został właściwie wykorzystany. Zdaniem sprawozdawcy, zamiast służyć małym i średnim przedsiębiorstwom, został skonsumowany przez wielkie banki na poprawę marż i pokrycie długów. Jean-Claude Trichet nie zgodził się z tym punktem widzenia.

Poseł Scicluna ostrzegał też przed podejmowaniem przez EBC gwałtownych działań antyinflacyjnych, ponieważ mogłyby to niekorzystnie wpłynąć na dopiero co odradzającą się gospodarkę. Ostrzega na przykład przed nadmiernym ograniczaniem płac w celu redukcji deficytu, ponieważ spadek siły nabywczej konsumentów może spowolnić rozwój gospodarczy. **Liem Hoang Ngoc** (S&D, Francja) oskarżył Niemcy o „wpędzanie nas w kryzysową spiralę deflacyjną”.

Odnosnie sytuacji w Grecji, **Jurgen Klute** (GUE/NGL, Niemcy) wyraził pogląd, że EBC powinien dysponować instrumentami interwencji, by pomóc Grekom. Poseł Scicluna zaapelował także o udzielenie większej pomocy krajom spoza UE.

- **Przyszłość strefy euro: walka z długiem publicznym nie jest panaceum**

Rezolucja w sprawie strefy euro i finansów publicznych zawiera postulat reformy europejskiej unii monetarnej (EUM) i zmian w zarządzaniu gospodarką w obrębie strefy euro, między innymi w odniesieniu do wiążącego, a nie tylko dobrowolnego charakteru zobowiązań między państwami członkowskimi. Sprawozdawca **Sven Giegold** (Zieloni/EFA, Niemcy) zauważył, że bardziej niż z końcem kryzysu mamy do czynienia „z drugą jego fazą, charakteryzująca się między innymi wysokim poziomem deficytu publicznego”. Jednak zdaniem posłów redukcja deficytu i długu publicznego, choć niezbędna, nie wystarczy by przywrócić równowagę ekonomiczną. Kilku uczestników debaty, między innymi **Michał Kamiński** (ECR, Polska) podkreśliło, że konieczne będzie zastosowanie dokładniejszej kontroli statystyk przedstawianych przez państwa mające przystąpić do strefy euro.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE, Hiszpania) wyraził opinię, że „euro nie jest w stanie kryzysu. Pojawiło się kilka form kryzysu fiskalnego, ale euro pozostaje w oczach całego świata budzącym zazdrość instrumentem”. Wielu posłów poparło ten punkt widzenia. Zupełnie odmienne stanowisko zajął natomiast **Godfrey Bloom** (EFD, Wielka Brytania): „Kiedy słyszę o sukcesie euro mam wrażenie, że żyje w jakiejś alternatywnej rzeczywistości” - powiedział.

Rezolucje w sprawie strefy euro i rocznego sprawozdania EBC zostały przyjęte przez podniesienie rąk.

- **Nowy wiceprzewodniczący ECB**

Deputowani zaaprobowali również powołanie **Vitora Constâncio** na stanowisko wiceprzewodniczącego EBC. 488 posłów głosowało za. Teraz w jego sprawie wypowie się Rada Europejska.

Sprawozdanie w sprawie rocznego przeglądu sytuacji w strefie euro w 2009 r.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0072+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Mianowanie wiceprezesa Europejskiego Banku Centralnego

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0073+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

5. BUDŻET - Parlament Europejski popiera kolejne transze pomocy dla Litwy z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji

Około 1100 byłych pracowników sektorów produkcji mebli i tekstylnego na Litwie otrzyma pomoc z UE w wysokości 1,2 milionów EUR. Eurodeputowani poparli projekt rezolucji w tej

sprawie w głosowaniu w dniu 25 marca br. Pomoc będzie finansowała takie działania, jak: szkolenia, pomoc w poszukiwaniu pracy i zakładania działalności gospodarczej.

Aby Parlament mógł głosować w kwestii pomocy z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, plany w tej kwestii musiały zostać wcześniej zatwierdzone przez Radę Ministrów, co nastąpiło w dniu 22 marca.

Łącznie 1127 pracowników otrzyma pomoc wartą 1,8 milionów EUR, z czego Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji przekaze 1,2 milionów EUR. Spośród 1127 pracowników, 491 pracowało w 45 firmach w branży odzieżowej i 636 zatrudnionych było przez 49 firm produkujących meble.

Poza tymi dwoma wnioskami, dotychczas w 2010 r. zostały zatwierdzone trzy inne wnioski o pomoc z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji: jeden z Niemiec (dla byłych pracowników w firmie Karmann) i dwa z Litwy (dla pracowników sektora budowlanego i byłych pracowników producenta lodówek Snaige).

Łącznie z tymi wnioskami, 8.761.966 EUR zostanie wypłaconych z budżetu UE na rok 2010 w ramach Funduszu Dostosowania do Globalizacji, pozostawiając niewiele ponad 491 milionów EUR dostępnych w ramach Funduszu do końca roku.

Dwa sprawozdania w tej sprawie zostały przygotowane przez posłankę **Barbarę Matera** (EPP, Włochy) i zostały zatwierdzone przez przytłaczającą większość.

Uruchomienie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji: Litwa/wytwórstwo mebli

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0070+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

Uruchomienie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji: Litwa/przemysł odzieżowy

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0071+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

6. ROZWÓJ I WSPÓŁPRACA - Opodatkowanie transakcji i moratorium na długi najbiedniejszych krajów

Kraje wysokorozwinięte powinny wprowadzić ogólnoswiatowe opodatkowanie transakcji finansowych, aby stworzyć bardziej sprawiedliwy system finansowy i uzyskać dodatkowe środki na wspomaganie rozwoju. Powinny one również dotrzymywać swoich zobowiązań prowadzących do osiągnięcia „milenijnych celów rozwoju” (MDGs).

Deputowani proponują wprowadzenie czasowego moratorium na długi, które pomogłoby krajom rozwijającym się w ich obecnych zmaganiach z konsekwencjami kryzysu finansowego. Wymagałoby to, ich zdaniem, powołania niezależnej instytucji, zajmującej się postępowaniem arbitrażowym w tej sprawie. Państwa członkowskie powinny też przeznaczyć co najmniej 25% dochodów uzyskanych z aukcji uprawnieniami do emisji CO₂ na inwestycje

publiczne w krajach rozwijających się, by wesprzeć je w skutecznym radzeniu sobie ze zmianami klimatu - uważają posłowie.

„Przez lata przed rozpoczęciem obecnego kryzysu kraje rozwijające się już cierpiały z powodu kryzysu żywnościowego i energetycznego, jak również z powodu wpływu zmian klimatycznych. Kryzys finansowy jedynie pogorszył trudną sytuację tych krajów (...) To, co było na początku kryzysem gospodarczym, przekształca się w kryzys rozwoju, społeczny i kryzys humanitarny”, oświadczył sprawozdawca **Enrique Guerrero Salom** (S&D, Hiszpania), przedstawiając swoje sprawozdanie na posiedzeniu plenarnym.

Rezolucja w tej sprawie została przyjęta stosunkiem głosów 283 za, 278 przeciw, przy 15 głosach wstrzymujących się.

Eurodeputowani są zdania, że sama wielkość środków pomocy na rzecz rozwoju nie jest wystarczającą podstawą do wypowiedzenia się o skuteczności i wydajności działań UE związanych z pomocą na rzecz rozwoju i dlatego dodatkowe źródła finansowania rozwoju są konieczne.

- **Konieczność wprowadzenia opłat od transakcji międzynarodowych**

Posłowie są przekonani, że opodatkowanie systemu bankowego stanowiłoby uczciwy wkład sektora finansowego w sprawiedliwość społeczną na skalę światową. Równocześnie, wzywają do wprowadzenia międzynarodowej opłaty za transakcje finansowe, by system podatkowy, jako całość, był sprawiedliwszy i by uzyskać dodatkowe środki na finansowanie rozwoju i globalnych dóbr publicznych, tj. woda oraz dostosowanie się do zmian klimatu i ich skutków oraz łagodzenie ich w krajach rozwijających się.

- **Finansowanie środków na walkę ze skutkami zmian klimatu w krajach rozwijających się**

Posłowie wzywają państwa członkowskie UE i Komisję Europejską do porozumienia, w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji Unii Europejskiej, do przeznaczenia co najmniej 25% dochodów ze sprzedaży uprawnień do emisji dwutlenku węgla na wspieranie krajów rozwijających się w radzeniu sobie ze zmianami klimatycznymi.

- **Możliwość czasowego moratorium na spłatę zadłużenia**

W 2010 r. kraje rozwijające się będą musiały prawdopodobnie poradzić sobie z deficytem finansowym wynoszącym 315 mld USD. Eurodeputowani wyrażają niepokój, że coraz trudniejsza sytuacja fiskalna w najsłabszych krajach zagraża najważniejszym wydatkom na edukację, zdrowie, infrastrukturę i opiekę społeczną, na które potrzeba 11,6 mld USD. Dlatego też uważają, że należy zbadać podstawy porozumienia z państwami będącymi wierzycielami w celu ustanowienia moratorium lub umorzenia zadłużenia krajów najuboższych, by umożliwić im wdrożenie przeciwcyklicznej polityki fiskalnej w celu złagodzenia poważnych skutków kryzysu.

Parlament Europejski proponuje podjęcie wysiłków w kierunku ułatwienia przejrzystych rozwiązań na rzecz przejrzystego rozstrzygnięcia kwestii zadłużenia.

- **Walka z rajami podatkowymi i nielegalnymi przepływami kapitałowymi**

Posłowie ostrzegają, że „negatywny wpływ rajów podatkowych może być przeszkodą nie do pokonania w rozwoju gospodarczym krajów ubogich, naruszać suwerenność innych krajów, szkodzić skuteczności rynków finansowych i przydzielania zasobów, zagrażać krajowym systemom podatkowym i podnosić koszty opodatkowania, tworzyć zachęty do przestępczości gospodarczej, a także szkodzić dochodom prywatnym, dobrym rządami i wzrostowi gospodarczemu, a przez to uniemożliwiać krajom rozwijającym się inwestowanie w usługi publiczne, edukację, zabezpieczenia społeczne i jakość życia obywateli”.

Oszustwa podatkowe w krajach rozwijających się prowadzą do rocznych strat w dochodach płynących z podatków, które są 10 razy większe od kwoty pomocy na rzecz rozwoju przekazanej przez państwa uprzemysłowione.

Dlatego posłowie wzywają do przyjęcia surowszych kryteriów identyfikacji rajów podatkowych i do zawarcia na szczeblu międzynarodowym wiążącej wielostronnej umowy dotyczącej automatycznej wymiany informacji podatkowych, przewidującej środki zaradcze w przypadku nieprzestrzegania jej postanowień.

Ponadto, wzywają do zawarcia nowego, wiążącego światowego porozumienia finansowego, które zmusi przedsiębiorstwa międzynarodowe, w tym różne jednostki zależne, do automatycznego ujawniania zysków uzyskiwanych i obciążeń podatkowych ponoszonych w każdym kraju, by zapewnić przejrzystość sprzedaży, zysków i podatków w poszczególnych krajach, w których działają te przedsiębiorstwa.

- **Obniżenie kosztów przelewów**

Jednym z bezpośrednich skutków kryzysu w krajach rozwijających się jest spadek w wysokości przelewów pieniężnych wysyłanych do ich krajów przez imigrantów pracujących za granicą. Wysokość przelewów spadła o około 7% w roku 2009 w porównaniu do 2008 r., co z kolei miało znaczący wpływ na PKB krajów o niskich dochodach.

Dlatego eurodeputowani w przyjętej rezolucji podkreślają decydujące znaczenie przekazów pieniężnych dokonywanych przez migrantów, stanowiących przepływy kapitału bezpośrednio do rąk docelowych grup ludności w krajach rozwijających się, które mogą szybko wykorzystać te środki na zaspokojenie pilnych potrzeb. Zwracają się do państw członkowskich i do krajów, do których przekazy te są wysyłane, o ułatwienie dostarczania przekazów oraz o dążenie do obniżenia ich kosztów. Ponadto, z zadowoleniem przyjęli zobowiązanie przywódców grupy G8 przyjęte na szczycie, który odbył się w lipcu 2009 r. we włoskim mieście L'Aquila, dotyczące zmniejszenia kosztów przekazów pieniężnych z 10% do 5% w ciągu pięciu lat

Wpływ światowego kryzysu finansowego i gospodarczego na kraje rozwijające się oraz na współpracę na rzecz rozwoju

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0089+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

7. ROLNICTWO - Jakość żywności: konieczne jest ustawodawstwo

Obowiązkowe znakowanie produktów rolnych daje konsumentom cenne informacje na temat jakości żywności i może zwiększyć konkurencyjność rolników - takiego zdania jest Parlament Europejski. Posłowie również są zdania, że ochrona oznaczeń geograficznych UE i tradycyjnych specjalności przed fałszowaniem pomaga w zachowaniu wysokiej jakości żywności. Ponadto, posłowie są zdania, że potrzebne są przepisy w tej dziedzinie.

Plany dotyczące polityki jakości żywności w UE, mające na celu podniesienia wartości dodanej gospodarki regionów europejskich, zostały opisane w rezolucji autorstwa **Giancarlo Scotta** (EFD, Włochy), która została przyjęta przez Parlament Europejski w dniu 25 marca. Rezolucja ta jest odpowiedzią na dokument konsultacyjny Komisji w sprawie polityki jakości żywności w UE i jest częścią szerszej debaty w Parlamencie na temat przyszłych celów Wspólnej Polityki Rolnej.

„Położenie nacisku na politykę jakości żywności stanowi jedną z odpowiedzi w dobie globalizacji rynków oraz daje możliwość rozwoju wielu obszarów słabo rozwiniętych”, powiedział poseł Scotta podczas debaty poprzedzającej głosowanie. Podczas debaty komisarz ds. rolnictwa **Dacian Cioloș** powiedział, że do końca roku przedstawi wnioski legislacyjne dotyczące polityki jakości żywności w UE. Dodał, że przy opracowywaniu nowych zasad weźmie pod uwagę pomysły i sugestie posłów, zawarte w rezolucji.

• Ochrona oznaczeń geograficznych: więcej władzy dla właścicieli praw

Posłowie zgodzili się, co do potrzeby utrzymania obecnego systemu oznaczeń geograficznych (GIs), w szczególności jego dwóch głównych instrumentów: chronionej nazwy pochodzenia produktu (PDO), dotyczących produktów rolnych w całości produkowanych w określonym regionie geograficznym oraz chronionego oznaczenia geograficznego (PGI), w odniesieniu do produktów ściśle związane z obszarem geograficznym, w którym odbywa się co najmniej jeden etap ich produkcji.

Aby uzupełnić braki tego systemu, Parlament proponuje zmianę istniejących przepisów w celu nadania konsorcjom właścicieli oznaczeń geograficznych zarządzania PDO i PGI produktów. W opinii posłów do PE prawodawstwo unijne musi zostać zmienione, aby państwa członkowskie mogły uznawać i wzmacniać rolę organizacji, które wyznaczają lub uznają, dla zarządzania, ochrony lub promocji oznaczeń geograficznych i ich praw własności intelektualnej oraz aby mogły uprawniać takie organizacje do dostosowywania potencjału produkcji do wymogów rynku na podstawie sprawiedliwych i niedyskryminujących zasad. Dlatego PE proponuje wzmocnić rolę konsorcjów dysponujących oznaczeniami geograficznymi¹ w celu zdefiniowania przepisów prawa zarówno w dziedzinie zarządzania ilością, jak i w dziedzinie korzystania z oznaczeń geograficznych gotowych produktów. W opinii PE konsorcja powinny móc odgrywać rolę w koordynacji podmiotów gospodarczych, aby umożliwić możliwie najbardziej sprawiedliwą adekwatność między ilością produkowaną a ilością wprowadzaną na rynek i ilością wchłanianą przez rynki, a także działania promocyjne wobec rolników i konsumentów.

---

¹ Na przykład „consortium” we Włoszech, „consejo regulador” w Hiszpanii, a we Francji „organisme de défense et de gestion” lub „détenteur d'IG”.

Trzecim systemem oznaczania jakości i pochodzenia artykułów spożywczych dostępnym w UE, poza wcześniej wymienionymi chronioną nazwą pochodzenia i chronionym oznaczeniem geograficznym jest "gwarantowana tradycyjna specjalność" (TGS), która podkreśla tradycyjny skład produktu lub środków zastosowanych do jego produkcji. Istnieje ponadto pieczęć ekologiczna.

- **Zasady WTO**

Parlament Europejski wzywa do lepszej ochrony oznaczeń geograficznych w ramach WTO poprzez jednoczesne rozszerzenie ochrony, o której mowa w art. 23 umowy TRIPS, na wszystkie oznaczenia geograficzne oraz poprzez wprowadzenie wielostronnego, posiadającego moc prawną rejestru oznaczeń geograficznych. Ponadto wzywa do lepszej ochrony oznaczeń geograficznych krajach trzecich poprzez negocjacje umów dwustronnych, szczególnie z krajami posiadającymi znaczenie gospodarcze.

Parlament jest zdania, że Komisja musi ściślej współpracować z organami reprezentującymi producentów produktów posiadających oznaczenie geograficzne przed rozpoczęciem negocjacji handlowych i w czasie trwania negocjacji. Dlatego wzywa Komisję, by w dalszym ciągu sprzyjała koncepcji oznaczeń geograficznych w krajach trzecich, szczególnie w drodze rozszerzania pomocy technicznej w powiązaniu z producentami europejskimi posiadającymi te oznaczenia i/lub organizacjami producentów;

- **„Kraj pochodzenia” na etykietach żywności**

Parlament Europejski uważa, że powinno się podawać informację o kraju pochodzenia świeżych produktów rolnych, a w przypadku produktów przetworzonych jednoskładnikowych - miejsca pochodzenia surowców rolnych wykorzystanych w wyrobie końcowym, żeby zapewnić większą przejrzystość i identyfikowalność w celu zagwarantowania świadomych zakupów przez konsumentów. Powinno się także rozważyć alternatywne sposoby udzielania informacji, np. informacja podana za pośrednictwem internetu lub kodów kreskowych, bądź na rachunku.

Ponadto w opinii Parlamentu umieszczanie informacji dodatkowych i szczegółowych powinno być dobrowolne, a etykieta nie może być przeładowana informacjami. PE jest zdania, że etykieta jakości UE powinna być rozpoznawalna wyraźnie i w pierwszej kolejności.

Parlament wzywa również Komisję do przeprowadzenia analizy różnych istniejących opcji związanych z umożliwieniem europejskim producentom podawania na swoich produktach informacji na temat zaangażowania na rzecz jakości, bezpieczeństwa żywności i przestrzegania wszystkich europejskich standardów produkcji, m.in. w postaci logo Unii Europejskiej będącego gwarancją wysokiej jakości, które powinno być dostępne wyłącznie dla produktów rolnych wyprodukowanych w całości w UE.

Polityka jakości produktów rolnych - jaką wytyczyć strategię

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0088+0+DOC+XML+V0//PL&language=PL>

8. PRAWA OBYWATELSKIE - Debata nt. inicjatywy obywatelskiej

Traktat z Lizbony pozwala mieszkańcom Unii Europejskiej bezpośrednio współtworzyć unijne prawo. Trzeba tylko zebrać milion podpisów. Inicjatywa obywatelska działa w wielu krajach Europy, w tym w Polsce. W dniu 24 marca br. posłowie zastanawiali się, jak w praktyce powinien być realizowany zapis traktatu. Jednym z najważniejszych pytań pozostaje minimalna liczba krajów, z których pochodzą obywatele składający projekt.

Tuż przed debatą szef komisji konstytucyjnej Parlamentu, włoski poseł **Carlo Casini** powiedział, iż: „Inicjatywa obywatelska ma wielką wartość symboliczną. Wskazuje na istnienie narodu europejskiego, który jest czymś więcej niż sumą obywateli wszystkich krajów“. Zanim wpłyną pierwsze wnioski, Unia Europejska musi określić zasady, które nie zostały szczegółowo opisane w traktacie z Lizbony. Poseł Casini wyjaśnił, iż „nowy instrument, musi gwarantować ważność poszczególnych podpisów a jednocześnie zapewnić łatwy dostęp“.

Posłowie określili już minimalną liczbę państw, które powinny być reprezentowane. W rezolucji przyjętej w maju 2010 znalazł się zapis mówiący o jednej czwartej liczby wszystkich państw członkowskich – w tej chwili oznaczałoby to 7 krajów. Komisja Europejska przedstawi swoją propozycję w dniu 25 marca. Jeśli nie będzie zbieżna z zaleceniami Parlamentu, potrzebny będzie kompromis.

Kontrowersje budzi również pomysł, by podpisy można było składać przez internet. Odpowiedzi wymaga też kwestia ostatecznej weryfikacji sygnatur, gdy obywatelski projekt zostanie złożony.

Przewiduje się, że z inicjatywy obywatelskiej będzie można skorzystać już w przyszłym roku, gdy Parlament Europejski i rządy krajów Unii uzgodnią wszystkie szczegóły jej funkcjonowania.

- **Wypowiedzi w imieniu Rady i Komisji Europejskiej**

Artykuł 11.4 Traktatu Lizbońskiego

- Obywatele Unii w liczbie nie mniejszej niż milion, mający obywatelstwo znacznej liczby Państw Członkowskich, mogą podjąć inicjatywę zwrócenia się do Komisji Europejskiej o przedłożenie, w ramach jej uprawnień, odpowiedniego wniosku w sprawach, w odniesieniu do których, zdaniem obywateli, stosowanie Traktatów wymaga aktu prawnego Unii.

Debata Parlamentu Europejskiego na temat europejskiej inicjatywy obywatelskiej, wprowadzonej na mocy Traktatu z Lizbony, to kolejny krok na drodze do ustalenia ostatecznego jej kształtu. Traktat umożliwia obywatelom Unii Europejskiej zgłaszanie (poprzez zebranie pod daną inicjatywą 1 miliona podpisów obywateli UE) wniosków do Komisji o zainicjowanie procesu legislacyjnego w danej społecznie ważnej kwestii.

Minister **Diego López Garrido**, wypowiadający się w imieniu Rady, powiedział, że kwestia inicjatywy obywatelskiej dotyczy jednego z najważniejszych postanowień Traktatu z Lizbony, jeśli chodzi o budowanie demokracji i tworzenie ducha europejskości wśród obywateli. W jego opinii fakt, że grupa co najmniej 1 miliona obywateli Europy może

wystąpić z inicjatywą ustawodawczą, jest pierwszym odstępstwem od monopolu Komisji Europejskiej w kwestii inicjatywy ustawodawczej. Minister jest zdania, że takie podejście odpowiada priorytetom europejskim.

Minister Diego López Garrido podkreślił, że w UE chcemy dać możliwość obywatelom do zabierania głosu i uczestnictwa w życiu UE. Debaty polityczne zwykle koncentrują się w parlamentach narodowych na kwestiach krajowych. Ta inicjatywa pozwoli uruchomić debatę europejską wśród społeczeństwa obywatelskiego. Na koniec wyraził nadzieję, że przed końcem prezydentury Hiszpanii instytucje wypracują odpowiednie rozwiązania, by wdrożyć inicjatywę obywatelską w życie.

Maroš Šefčovič, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, podziękował prezydencji hiszpańskiej za to, że kwestia inicjatywy obywatelskiej znalazła się tak wysoko na liście jej priorytetów. Do chwili obecnej konstrukcja europejska opierała się na demokracji przedstawicielskiej, co widać wyraźnie w Traktacie Lizboński. PE zyskał nowe kompetencje, jest wzmocniony i mocniej zaangażowany w sprawy obywatelskie. Podkreślił, że „konieczne jest większe zaangażowanie obywateli, by ten proces przerodził się w demokracją uczestniczącą”. W opinii komisarza, instrument ten podkreśli znaczenie obywatelstwa europejskiego dla Europejczyków. To z kolei doprowadzi do wzmocnionej debaty na tematy europejskie.

Wiceprzewodniczący powiedział, że w grudniu ubiegłego roku Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje publiczne na temat inicjatywy obywatelskiej. Otrzymała ponad 300 odpowiedzi ze strony władz publicznych, organizacji międzynarodowych i kilku parlamentów narodowych. Dokonana została ocena odpowiedzi i uzupełniono proces konsultacji organizując debatę publiczną w Brukseli. Wniosek z konsultacji i debaty jest taki, że obywatele są żywotnie zainteresowani jak najszybszym wprowadzeniem tej inicjatywy w życie, ale chcieliby, żeby była jak najbardziej przyjazna użytkownikom, by było to rozwiązanie proste i przystępne. Komisja obecnie finalizuje brzmienie swojej propozycji. 31 marca kolegium komisarzy powinno przyjąć te wytyczne na swoim posiedzeniu.

- **Wypowiedzi w imieniu grup politycznych**

Íñigo Méndez de Vigo (EPP, Hiszpania) powiedział, że ta inicjatywa musi być prosta i dostępna dla obywateli. Potrzebna jest również współpraca odpowiednich organów krajowych i unijnych. PE i KE powinny przedstawić tę inicjatywę w sposób pedagogiczny, by uniknąć rozczarowań obywateli. Grupa EPP popiera projekt, bo może ona pomóc wzmocnić tożsamość europejską.

Ramón Jáuregui Atondo (SD, Hiszpania) powiedział, że inicjatywa obywatelska daje obywatelom bezpośredni dostęp do Parlamentu Europejskiego a nie tylko przez partie. Wzmocni to obywatelstwo europejskie, które legło u podstaw tego pomysłu. Pomoże to powiązać obywateli i instytucje europejskie. Pokaże to także ludziom, jak działa PE i czemu służy jego praca. Na koniec podkreślił, że konieczne jest stworzenie tekstu projektu, który byłby elastyczny i pozwoliłby na wykorzystywanie swoich praw przez obywateli.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE, Finlandia) podkreśliła, że inicjatywa obywatelska to bardzo ważna zmiana w Traktacie z Lizbony. Zwiększa ona bezpośredni wpływ obywateli na Unię Europejską. Jest to mały krok, bowiem zebranie 1 miliona podpisów nie jest ogromnym wysiłkiem. W opinii pani poseł, gdyby inicjatywa obywatelska odniosła sukces, „wówczas

możemy poczynić istotne kroki naprzód dzięki tej inicjatywie”. Najważniejsze jest, by procedura podejmowania inicjatywy była prosta a jej zasady jasne, czytelne i zrozumiałe. Podkreśliła, że procedura przeglądu ex ante może mieć pozytywny aspekt i należy mu się przyjrzeć, ale może spowodować wydawanie przedwczesnych decyzji negatywnych. Na koniec stwierdziła, że propozycja ¼ państw członkowskich to pułap, który jest odpowiedni.

Gerald Häfner (Zieloni, Niemcy) powiedział, że inicjatywa stanowi olbrzymią szansę dla wspólnej Europy. Jest to pierwszy instrument bezpośredniego udziału obywateli w tworzeniu prawa na poziomie europejskim. W jego opinii „europejska inicjatywa obywatelska mogłaby przewyciężyć poczucie, że Bruksela jest daleko i nic nie mogą powiedzieć Brukseli”. Podkreślił, że sukces inicjatywy zależy od tego, by propozycja Komisji nie zawierała tylko obowiązkowych kwestii, które obywatele muszą uwzględnić. Ponadto, konieczne jest zapewnienie trójstopniowej kontroli: formalne sprawdzenie wniosku, sprawdzenie czy wniosek jest zgodny z prawem UE i kontrola merytoryczna. Do ostatniego etapu powinni zostać zaproszeni obywatele. Na koniec stwierdził, że 1/3 państw członkowskich, jako warunek ważności inicjatywy, to zbyt wysoka bariera. Podkreślił, że PE proponował uwzględnienie wielkości państwa członkowskiego.

Syed Kamall (ECR, Wielka Brytania) powiedział, że pozytywne jest odebranie części władzy instytucjom i przeniesienie jej w ręce obywateli. Odnosząc się do komentarza posła de Vigo, powiedział, że jeśli obywatele chcą, by PE obradował tylko w jednym miejscu, to konieczna jest reakcja PE na tę kwestię. Najważniejsza jednak jest przejrzystość. Podkreślił, że trudno byłoby jednej osobie zebrać milion podpisów, a więc organizować się będą pewne organizacje pozarządowe i społeczeństwa obywatelskiego.

- **Wypowiedzi polskich posłów**

„Zwiększona, dzięki Traktatowi Lizbońskiemu, rola Parlamentu Europejskiego oraz Europejska Inicjatywa Obywatelska to ważny krok wzmacniający demokrację. Aby Inicjatywa Obywatelska spełniała swoją rolę, ważne jest takie określenie procedur, które nie ograniczałyby już wstępnie jej demokratycznego charakteru”, zaznaczyła poseł **Lena Kolarska-Bobińska** (EPP, Polska) podczas debaty. Poseł Kolarska-Bobińska podkreśliła również, że jej zdaniem należy zwiększyć rolę Parlamentu Europejskiego w procesie inicjatywy obywatelskiej. „Parlament powinien wspólnie z Komisją oceniać i opiniować zgłaszane inicjatywy. W ten sposób decyzje o dopuszczalności proponowanych inicjatyw leżałyby również w rękach przedstawicieli wyborców, a nie tylko egzekutywy. Parlament jest jedyną demokratycznie wybraną instytucją Unii Europejskiej a inicjatywa obywatelska dotyczy problemów i poglądów ludzi”, zaznaczyła. „Obecne propozycje mówią, że tylko Komisja określa, które zgłaszane inicjatywy będą akceptowane, a które odrzucane.” Poseł Kolarska-Bobińska powiedziała również, że w krajach członkowskich powinna nastąpić harmonizacja procedur dotyczących inicjatyw, gdyż zbyt duża różnorodność utrudni jej zdaniem zdobycie szerokiego poparcia dla tych inicjatyw. Podkreśliła również istotność internetowego zbierania podpisów.

Pomysł stworzenia narzędzia umożliwiającego obywatelom bardziej intensywne uczestniczenie w życiu demokratycznym Unii, pojawił się już w 2005 roku, po przegranych referendach konstytucyjnych we Francji i w Holandii.

„Te głosowania odzwierciedlały zauważalny brak "łączości" między Unią Europejską a jej obywatelami. Nawet ostatnio opublikowane wyniki konsultacji społecznych, zainicjowanych

Zieloną Księgą w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej, pokazują niskie zainteresowanie poszczególnych obywateli. Komisja otrzymała zaledwie 159 odpowiedzi od indywidualnych mieszkańców”, zauważył poseł **Jarosław Wałęsa** (EPP, Polska), członek Komisji Petycji w PE.

„Inicjatywa obywatelska daje możliwość zmiany tej sytuacji i większego zaangażowania naszych obywateli, dając im prawo bezpośredniego zwracania się do Komisji z wnioskami w sprawie nowych inicjatyw politycznych. Po raz pierwszy w historii zintegrowanej Europy, obywatele będą mieć realny i bezpośredni wpływ na tworzenie polityki europejskiej. Istotnym jest jednak, aby Europejska Inicjatywa Obywatelska była prawdziwym ponadnarodowym instrumentem, który będzie przyjazny obywatelom i łatwy w obsłudze”, podkreślił poseł Wałęsa.

Raport na temat inicjatywy obywatelskiej powstanie w Komisji do Spraw Konstytucyjnych PE.

9. SPRAWIEDLIWOŚĆ I SPRAWY WEWNĘTRZNE - Migranci na morzu: wytyczne dla patroli granicznych UE

W Parlamencie Europejskim miało miejsce głosowanie nad wytycznymi w odniesieniu do ochrony granic morskich, które mówią, że straż graniczna ma moralny obowiązek ratowania migrantów, którzy znajdują się w niebezpieczeństwie na morzu. Mimo, że większość posłów głosowała za tym, by odrzucić niewiążące wytyczne na rzecz wiążącego prawodawstwa, nie udało im się zebrać bezwzględnej większości wymaganej do przyjęcia takiego rozwiązania. W konsekwencji Parlament nie odrzucił wytycznych UE w obecnej formie, ponieważ do tego konieczna była bezwzględna większość głosów (369), a tymczasem za odrzuceniem było 336 posłów, przeciw- 253 a 30 wstrzymało się od głosu.

Wytyczne obejmują „sytuacje poszukiwania i ratowania osób oraz sprowadzenia ich na ląd”, w kontekście działań na granicach morskich UE. Zgodnie z nimi, floty państw członkowskich działających w ramach FRONTEXu muszą udzielać pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie na morzu, bez względu na ich narodowość czy status lub okoliczności, w których ta osoba zostanie znaleziona.

Wytyczne przewidują, że podejmując decyzję agenci FRONTEXu powinni również rozważyć wszelkie wnioski o pomoc, a także wziąć pod uwagę sytuację statku i obecność dzieci, kobiet ciężarnych i osób potrzebujących pomocy medycznej.

Procedury zejścia na ląd powinny zostać przeprowadzone zgodnie z prawem międzynarodowym i obowiązującymi umowami dwustronnymi między państwami członkowskimi a państwami trzecimi.

Parlament Europejski wielokrotnie wzywał do zwiększenia parlamentarnej kontroli nad działaniami agencji ds. granic zewnętrznych FRONTEX, ponieważ organizacje pozarządowe krytykowały jej procedury dotyczące migrantów.

Kolejna propozycja, rozpatrywana obecnie przez Parlament, ma na celu poprawę szkolenia agentów FRONTEXu w dziedzinie praw podstawowych.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska²

---

² Na podstawie informacji prasowych Parlamentu Europejskiego i debat podczas sesji PE.